

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	1So/70/2014
Identifikačné číslo spisu:	8013200877
Dátum vydania rozhodnutia:	12.05.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Hatalová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8013200877.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a členov senátu JUDr. Ing. Miroslava Gavalca, PhD. a JUDr. Zuzany Ďurišovej, v právnej veci navrhovateľky: R.X., nar. XX.XX.XXXX, r. č. XXXXXX/XXXX, trvale bytom Q., právne zastúpená: JUDr. Martina Fabianová, advokátka so sídlom Hencovská 2043, Hencovce, proti odporkyni: Sociálna poisťovňa - ústredie, ul. 29. augusta 8-10, 813 63 Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.07.2013, konajúc o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sd/81/2013-19 zo dňa 13.03.2014, jednomyseľne, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sd/81/2013-19 zo dňa 13. marca 2014 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil podľa § 250q ods. 2 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) preskúmané rozhodnutie odporkyne č. XXX XXX XXXX X zo dňa 03.07.2013, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok zo dňa 21.06.2013 s odôvodnením, že nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že zdravotný stav navrhovateľky bol posúdený posudkovými lekármi Sociálnej poisťovne, pobočky aj ústredia, posudkoví lekári sa zaoberali zdravotnými poškodeniami navrhovateľky, ich dlhodobosťou a vplyvom na jej zárobkovú schopnosť a dospeli k záveru, že rozhodujúce zdravotné postihnutie nepodmieňuje pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Keďže navrhovateľka ku dňu vydania preskúmaného rozhodnutia nemala pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, odporkyňa rozhodla v súlade so zákonom, ak z týchto dôvodov zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok. K námietke právnej zástupkyne navrhovateľky, že

navrhovateľke mala byť správne priznaná invalidita na základe kapitoly XV, oddiel E, položka 3, písm. c) prílohy č. 4 zákona, kde je stanovená miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 40-50%, súd poukázal, že posudkoví lekári odporkyne na základe navrhovateľkou predložených lekárske správ, v posudkoch nestanovili ako rozhodujúce zdravotné postihnutie navrhovateľky degeneratívne zmeny na chrbtici a medzistavcových platničkách s trvalým ťažkým postihnutím funkcie a často recidivujúcimi, dlhotrvajúcimi prejavmi dráždenia nervov a svalov, s ťažkou poruchou dynamiky a statiky chrbtice, s výraznou poruchou svalového korzetu. Aj keď navrhovateľka na pojednávaní predložila súdu nové lekárske správy zo dňa 03.12.2013 z hematologickej ambulancie, že jej bol zistený vrodený deficit proteínu S a táto porucha je pre navrhovateľku vysoko riziková, novozistená diagnóza nemala charakter dlhodobosti.

Proti rozsudku krajského súdu podala navrhovateľka včas odvolanie v ktorom uviedla, že nepovažuje vyjadrené percento jej zníženej pracovnej schopnosti za zodpovedajúce svojim zdravotným ťažkostiam. Zdravotný stav navrhovateľky sa od jej úrazu dňa 17.04.2012 výrazne zhoršil a naďalej sa zhoršuje, je dlhodobo zlý. Bolesť chrbtice naďalej pretrvávajú, vyžarujú do hlavy, do pravej hornej končatiny a do hrudníka. Trpnu jej ruky dlane a prsty, ako aj rameno vpravo a predlaktie. Musí nosiť zdravotnú pomôcku - korzet, ktorý jej pomáha pri chôdzi, sadaní a vstávaní, keďže je obmedzená v pohybe chrbtice. Takmer rok bola z uvedeného dôvodu uznaná práceneschopnou. Avšak ani po ukončení práceneschopnosti sa jej zdravotný stav nezlepšil, ale sa zhoršuje. Má za to, že odborné posudky sa riadne a náležite nezaoberali jej zdravotnými postihnutiami, problémami a pridruženými diagnózami, ich dlhodobosťou a najmä vplyvom na jej zárobkovú schopnosť. Nezaoberali sa taktiež odôvodnením spôsobu určenia MPSVZČ a na základe akých úvah dospeli k uvedenému 35% poklesu miery schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Z celej zdravotnej dokumentácie vyplýva, že zdravotný stav navrhovateľky sa zhoršuje, bolesti pretrvávajú, pohyblivosť chrbtice sa znižuje. Dráždenie nervov a svalov sa odráža v dokumentácii ako atak koreňov Th8-9. Navrhovateľka má, ako to vyplýva z lekárskej správy zo dňa 20.09.2013, poruchy statiky a dynamiky. Navrhovateľka z dôvodu poruchy svalového korzetu musí používať zdravotnícku pomôcku, a to korzet. Nová diagnóza, a to vrodený deficit proteínu S, je ako uvádza samotný názov, vrodená porucha/choroba, ktorá bola diagnostikovaná iba v poslednom období a keďže je vrodená automaticky musí mať charakter dlhodobosti, pričom táto skutočnosť nebola súdom ani posudkovými lekármi zohľadnená pri jeho rozhodovaní. Súd taktiež neposúdil posudky posudkových lekárov z hľadiska kritérií stanovených pre posúdenie poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť. Má za to, že predložené posudky nespĺňajú tieto kritériá, nezhodnotili objektívne zdravotný stav navrhovateľky, a preto nemôžu byť podkladom pre zhodnotenie miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť a pre rozhodnutie o zamietnutí invalidity. Úplne bola prehliadnutá tá skutočnosť tvrdená navrhovateľkou na pojednávaní dňa 13.03.2014, že sa snažila zamestnať, avšak jej pracovný pomer trval iba jeden deň (resp. niekoľko hodín), pretože zo zdravotných dôvodov, pre bolesti a celkovú slabosť nemohla ukončiť prácu. Pre posúdenie nároku na invalidný dôchodok je podstatnou otázkou vplyv dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu na schopnosť výkonu zárobkovej činnosti (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.01.2013, sp. zn. 9So/218/2011). Na základe uvedených zistení uviedla, že vedené rozpory v hodnotení zdravotných ťažkostí navrhovateľky a ich vplyvu na jej pracovnú schopnosť, resp. nedostatočnosť jeho zdôvodnenia sú dôvodom pre zrušenie napadnutého rozhodnutia odporkyne a vrátenie veci na ďalšie konanie.

Odporkyňa vo vyjadrení k odvolaniu uviedla, že dôvody, ktoré uvádza navrhovateľka v odvolaní, nepovažuje za opodstatnené. Posúdenie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť fyzickej osoby vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti. Vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia, a to tak na účely správneho, ako aj súdneho konania. Navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by prijatý záver v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Pokiaľ navrhovateľka žiadala v odvolaní o ďalšie vyšetrenia, odporkyňa poukazuje na povinnosť preukázať skutočnosti rozhodujúce na nárok na invalidný dôchodok v rámci dokazovania, kedy je účastník konania povinný navrhnúť dôkazy na podporu svojich tvrdení. Námietky uvádzané navrhovateľkou v odvolaní o

neúplnom zistení jej zdravotného stavu preto odporkyňa považuje za nedôvodné. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, považuje odporkyňa za neodôvodnené, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo nie je dôvod na spochybnenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Navrhovateľka v konaní nepreukázala, že by jej zdravotný stav bol zhoršený v rozsahu odôvodňujúcom určenie vyššej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, preto jej nárok na invalidný dôchodok nevznikol. Vzhľadom na uvedené považuje odporkyňa závery napadnutého rozhodnutia Krajského súdu v Prešove za vecne správne a dostatočne doložené vykonaným dokazovaním, a preto navrhuje odvolaciemu súdu, aby rozsudok krajského súdu ako vecne správny potvrdil.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, v rozsahu a z dôvodov uvedených v odvolaní podľa § 212 O.s.p. Po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a že ide o rozsudok, proti ktorému je podľa ustanovenia § 201 v spojení s ust. § 250s prvá veta O.s.p. odvolanie prípustné, dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť. Rozhodol jednomyseľne bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ust. § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 12.05.2015 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 244 ods. 1, 2 a 3 O.s.p. v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy. V správnom súdnictve preskúmajú sudy zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov štátnej správy, orgánov územnej samosprávy, ako aj orgánov záujmovej samosprávy a ďalších právnických osôb, ako aj fyzických osôb, pokiaľ im zákon zveruje rozhodovanie o právach a povinnostiach fyzických a právnických osôb v oblasti verejnej správy. Rozhodnutiami správnych orgánov sa rozumejú rozhodnutia vydané nimi v správnom konaní, ako aj ďalšie rozhodnutia, ktoré zakladajú, menia alebo zrušujú oprávnenia a povinnosti fyzických alebo právnických osôb alebo ktorými môžu byť práva, právom chránené záujmy alebo povinnosti fyzických osôb alebo právnických osôb priamo dotknuté.

Podľa § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec má nárok na invalidný dôchodok, ak sa (1.) stal invalidný, (2.) získal počet rokov dôchodkového poistenia uvedený v § 72 a (3.) ku dňu vzniku invalidity nespĺňa podmienky nároku na starobný dôchodok alebo mu nebol priznaný predčasný starobný dôchodok.

Podľa § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, poistenec je invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Podľa § 71 ods. 4 zákona o sociálnom poistení, pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe

- a) lekárskeho správneho a údajov zo zdravotnej dokumentácie zdravotníckeho zariadenia a zhodnotenia liečby s určením diagnostického záveru, stabilizácie ochorenia, jeho ďalšieho vývoja, ďalšej liečby a
- b) komplexných funkčných vyšetrení a ich záverov, pričom sa prihliada na zostávajúcu schopnosť vykonávať zárobkovú činnosť, zostávajúcu schopnosť prípravy na povolanie, možnosti poskytnutia pracovnej rehabilitácie alebo rekvalifikácie.

Podľa § 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení, lekársku posudkovú činnosť podľa odseku 1 vykonáva posudkový lekár sociálneho poistenia príslušnej pobočky a posudkový lekár sociálneho poistenia ústredia (ďalej len „posudkový lekár“) a podľa odseku 2 písm. b) aj určený zamestnanec Sociálnej poisťovne za

osobnej účasti poistenca alebo poškodeného.

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto primárne, v medziach odvolania, preskúmal Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporkyne, ktorým zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok od 16.04.2013.

Najvyšší súd sa s poukazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O.s.p. v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku krajského súdu, konštatuje správnosť dôvodov, na základe ktorých krajský súd rozhodol a pre zdôraznenie správnosti rozsudku dopĺňa ďalšie dôvody.

Zo spisu vyplýva, že navrhovateľka žiadosťou spísanou dňa 21.06.2013 požiadala Sociálnu poisťovňu o priznanie invalidného dôchodku, ktorý žiadala priznať od 16.04.2013. Podľa posudku posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Vranov nad Topľou zo dňa 21.06.2013, ktorý bol vypracovaný na základe podanej žiadosti o invalidný dôchodok, nebola navrhovateľka invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona, lebo mala mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. V uvedenom posudku, ktorý je neoddeliteľnou súčasťou napadnutého rozhodnutia, posudkový lekár sociálneho poistenia odborne posúdil a vyhodnotil zdravotný stav navrhovateľky a zistené zdravotné postihnutie zaradil podľa Prílohy č. 4 k zákonu do príslušnej kapitoly. Keďže zhoršenie zdravotného stavu navrhovateľky podľa záverov posudkových lekárov sociálneho poistenia nebolo na takej úrovni, ktorá by podľa ustanovenia § 71 zákona v znení neskorších predpisov zakladalo vznik invalidity, žiadosť o invalidný dôchodok bola napadnutým rozhodnutím zamietnutá. Na základe podaného opravného prostriedku bol zdravotný stav navrhovateľky opätovne posúdený posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Vranov nad Topľou dňa 21.08.2013 a posudkovým lekárom sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, ústredie dňa 25.09.2013. Posudkoví lekári sociálneho poistenia zotrvali na pôvodnom posudku, že navrhovateľka nie je invalidná podľa ustanovenia § 71 ods. 1 zákona, lebo má mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 35 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Obdobne ako krajský súd, tak aj odvolací súd musí konštatovať, že navrhovateľka nespĺnila jednu z troch podmienok na vznik nároku na invalidný dôchodok stanovených v ustanovení § 70 ods. 1 zákona o sociálnom poistení, keďže nie je v zmysle ust. § 71 ods. 1 zákona o sociálnom poistení invalidná. Za invalidnú osobu sa považuje poistenec, ktorý pre dlhodobo nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Vzhľadom k skutočnosti, že všetci traja posudkoví lekári odporkyne vykonávajúci lekársku posudkovú činnosť neuznali navrhovateľku invalidnou, nakoľko výslednú mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť stanovili na 35% v porovnaní so zdravou fyzickou osobou, odvolací súd nemal žiadne pochybnosti o odbornom posúdení zdravotného stavu navrhovateľky.

V zmysle konštantnej judikatúry vyplýva, že lekárske posudky sú len jedným z podkladov pre rozhodnutie, ale nie je rozhodnutím, ktoré by mohlo byť samostatne predmetom súdneho preskúmania. Súd ho môže hodnotiť ako jeden z dôkazov v konaní o preskúmanie rozhodnutia podľa V. časti O.s.p. (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 7So/138/2009 zo dňa 15.12.2009). V konaní o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu, ktorého podkladom je posudok (lekárska správa) o poklese schopnosti vykonávať pracovnú činnosť súd skúma aj to, či pri posudzovaní boli vzaté do úvahy všetky relevantné námietky účastníka konania, a teda či taký posudok je úplný, logický a presvedčivý a či dokazovanie v správnom konaní bolo vykonané v dostatočnom rozsahu (Rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 9Sžso/24/2011 z 25.05.2011).

Z naznačenej súdnej praxe odvolací súd preskúmal lekárske posudky posudkových lekárov odporkyne len z toho hľadiska, či tieto sú úplné, logické a presvedčivé a či dokazovanie v správnom konaní bolo vykonané v dostatočnom rozsahu. Odbornú stránku lekárskeho posudku však odvolací ako aj prvostupňový súd nemohol preskúmať. Vzhľadom k tomu, že spomínané lekárske posudky sa v závere zhodujú vo výslednej miere poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, pričom postupy a

zistenia vedúce k takému záveru sa od seba zásadným spôsobom neodchyľujú, súd rozhodol podľa § 219 ods. 1 O.s.p. v spojení s § 250ja ods. 3 druhá veta O.s.p. tak, že rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4Sd/81/2013-19 zo dňa 13.03.2014 potvrdil ako vecne správny.

Na záver najvyšší súd poznamenáva, že v prípade, ak by v budúcnosti došlo k relevantnej zmene zdravotného stavu navrhovateľky a k jeho zhoršeniu, môže navrhovateľka opätovne požiadať o priznanie invalidného dôchodku na základe nového preskúmania miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 250k ods. 1 a § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že účastníkom ich náhradu nepriznal, lebo navrhovateľka v konaní nebola úspešná a odporkyňa nárok na náhradu trov konania nemá.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhodol pomerom hlasov členov senátu 3:0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.